

Atik Hoca Düşünme Dedi Arı Kovanı

– çitlembik · 21 Ekim 2025

ATİK HOCA DÜŞÜNME DEDİ - ARI KOVANI

20 Ekim 2025

Merhaba sevgili güncem,

Aydın on sekizine öylesine daldım ki hâlâ o günün yollarında oyalanıyor zihnim. Cumartesi yaptığımız o gezinin içimde bıraktığı tat hâlâ geçmedi; her hatırlayışımında kelimeler yeniden çoğalıyor parmak uçlarımda. Ama şimdi, takvimin başka bir sayfası beni çağırıyor: Yirmi dördündeki konser... Hazırlıklarımız bütün ciddiyeti ve telaşıyla sürüyor.

Bugün prova sırasında Atik hocam birden bana döndü, “Öyle değil mi?” dedi, dudaklarının ucunda kısa bir tebessümle. Ne diyeceğimi bilemedim, aklım başka bir yerdeydi. “Düşünüyordum hocam,” dedim. “Düşünme,” dedi yalnızca, söyledi ve sustu. Ama bilmiyor ki içimdeki düşünce dediğin susturulacak bir şey değil; zihnimde bir arı kovanı kaynıyor. Ses tellerim notaları ararken, kelimeler de günceme yol arıyor.

Yanımda oturan – bizim koronun en parlak sesi, gönül telimizi titreten solisti – usulca bana baktı. İçimden geçenleri yüksek sesle söylesem, eminim bütün koronun düzeni bir anda dağılırdı. “Boş ver,” dedim kıkırdarak, “koro toplanamaz bir daha.” Ne Gülay anladı bu sözün ardındaki eğlenceyi, ne de

kulak misafiri olan öteki arkadaşlar.

Müzik ise tüm bu telaşın ortasında bize nefes almayı öğreten ince bir rüzgâr gibi. Her prova sanki başka bir dünyanın kapısını aralıyor. Notalar, görünmez iplikler gibi ruhumdan geçiyor; bazen yüksek bir tizde kalbim titriyor, bazen pes bir sesin koynunda içim duruluyor. Belki de bu yüzden susmamı istese de hocam, içimden yükselen melodi susmayı hiç bilmiyor.

Bu konserimiz, adeta eski zaman meclislerini anımsatan bir fasıl tadında olacak. Sazların usulca söze karıştığı, her bir eserin bir öncekinin hatırasına yaslandığı o zarif düzen... Klasik eserleri çocukluğumdan beri severim; her birinin içinde zamanın bile dokunmaya kıyamadığı bir nağme saklıdır. Lâkin ne yazık ki bugünlerde bu incelikli musikîye eskisi kadar rağbet olmuyor. Kalabalıklar artık hızlı tüketilen şarkıların peşinde; oysa bizim söylediğimiz her eser, dinleyenin gönlünde yer açmasını ister önce, dinlemenin de bir edep işi olduğunu hatırlatır.

Provalarda tamburun tok sesi salona ilk düştüğünde içimde bir şey yer değiştiriyor. Ardından ney sesi geliyor – sanki uzak bir hatıradan gelen ince bir sızı. Her bir nota, bir derviş sabrıyla ilerliyor; telaşsız, kendinden emin. Biz de o nağmelerin ardından yürüyen yolcular gibiyiz. Kimi zaman hata yapıyoruz, kimi zaman nefesimiz yetmiyor. Ama yine de her seferinde müzik bize dönüyor ve diyor ki: “Devam et, çünkü susmak bazen en ağır hatadır.”

Belki de bu yüzdendir klasik eserlerin gönlüme bu kadar yerleşmesi. Onlar ne zamana boyun eğer, ne de unutulmaya. Sessizce bekler, yeniden söylenecekleri günü; tıpkı bir sandığın en derin yerinde saklanan işlemeli mendiller gibi... Dokunulmadıkça değer kazanırlar.

Bu konserin en kıymetli duraklarından biri de Sultanyegâh makamında “Gönlüm sevdi bir yâr” şarkısı olacak. Ne vakit bu eser çalınsa, içimde ağır ağır açılan bir gül gibi hüznle ferahlık birbirine karışır. Gerçi okuyacağımız bütün şarkılar ayrı güzel, her biri başka bir hatırayı, başka bir duygunun kapısını yokluyor. Yine de bu şarkının gönlüme dokunduğu yer bir başkadır; sanki gönlümün eski bir odasında, tozlanmış bir sandalyeye oturmuş bekler durur.

Prova sırasında Nilgül abla, her zamanki inceliğiyle ama bir o kadar da kararlı bir sesle yeni solist arkadaşımıza işaret ediyor: “Ağzını iyice açarak söyle,” diyor gözleriyle. O anda herkesin nefesi tutuluyor; çünkü bir şarkı yalnız sesle değil, cesaretle de söylenir. Ses, önce göğüsten değil yürekten doğmalı ki dinleyenin kalbine varabilsin.

Atik hocam ise bir köşede, gözlerini hafifçe kısmış, parmaklarıyla usul temposunu sayıyor. Bazen elleri kulaklarına gider, sanki fazlasını değil de eksik kalan, duyulmayan sesi duymaya çalışır. Belki de gerçek musiki, kulağa ulaşmadan önce ruhun derinliklerinde çınlayan o ilk titreşimdir. Hocam, işte o titreşimi arıyor; herkes susmuşken bile duymaya çalıştığı şey aslında sessizliğin içindeki nağmedir.

Yarın yeniden buluşmak üzere dağılırken ders bitiyor; akşamın serinliği kapı önünde sigarasını tellendirenlerle birlikte koyulaşıyor. Duman havada ince bir tül gibi salınıyor, sözler o dumanın içinde ağır ağır kıvam buluyor. Gülseren ablaya dönüp, "Hadi," diyorum, "eski günlerdeki gibi ders sonrası On On'da bir çay molası verelim." Gülümsüyor; gözlerinde hem yorgunluk hem de özlenen bir hatıranın ışığı.

Bizim koronun altın kızları – üç bacı ve Dudu Hanım – hiç tereddüt etmeden bize katılıyor. Birazdan Neşe Hanım da çıkageliyor; onu bekleyen arkadaşıyla birlikte masamıza ilişiyor ve sohbetimizin halkası biraz daha büyüyor. Çay bardaklarının buğusunda, kahkahalarla karışan sıcak sözlerde fark ediyoruz ki birbirimizi gerçekten seviyoruz. Belki de bu yüzden seslerimiz uyum buluyor birbirinde; çünkü gönülden doğmayan hiçbir nota sahnede yerini bulamaz.

Korolar böyledir işte: İnsan orada hem sosyalleşir hem öğrenir; sonra öğrendiğini yalnızca notalara değil, kalabalığın kalbine sunar. Müzik, bizi sadece sahnede bir araya getirmez; aynı sofranın etrafında, aynı çayın buğusunda da birleştirir.

H. Çiğdem Deniz